

Riksföreningen Sveriges Fäbodbrukare
Urban Delestig
Sunnanås 12
827 94 Ljusdal
070-682 32 44

Jordbruksdepartementet
Helen Holstein
Lennart Lindkvist

Ang fäbodbruket; Synpunkter till material och inför referensgruppsmöte LBU 060202

Fäbodbruket utgör en viktig del av det kvarvarande småskaliga jordbruket inom fäbodregionen. Antalet levande fäbodar utgör idag ändå endast en liten del av en tidigare historiskt mycket mer omfattande verksamhet.

Det är viktigt att nu inte försämra förutsättningarna för fäbodbruket. I viss utsträckning bedrivs mulbete med frigående djur förutom kring fäbodarna även utanför byar och från enskilda småjordbruk med fast boende och åretruntverksamhet. Det är viktigt att bibehålla kontinuiteten också vad gäller de ekonomiska förutsättningarna för alla dessa kvarvarande kulturellt förankrade sedvanliga nyttjandeformer av de biologiska resurserna. Det är även viktigt att beakta behovet av tilltro till ersättningssystemet, och inte minst när det handlar om kommande generationsöverlåtelser och nystartande företag. Detta måste beaktas i samband med eventuell förändring av ersättningssystemet.

I dagens aktuella material formuleras några utmaningar och funderingar kring fäbodbruket: en ersättningsform som gynnar ett aktivt brukande av fäboden och som inte leder till överbetning.

Vi vill lämna följande synpunkter:

Det är viktigt att beakta de ekonomiska förutsättningarna över hela året för de jordbruk som också bedriver fäbodbruk. Fäbodbruket är arbetskrävande och fäbodbetet behövs som betesresurs men man är naturligtvis generellt hänvisad till en fungerande årsekonomi i jordbruket. Om inte årsekonomin fungerar så minskar fäbodbruket. Om inte fäbodbruket ger sitt rimliga utbyte i förhållande till den säsongsvisa arbetsinsatsen och driftskostnaderna så minskar fäbodbruket. Fäbodbruket bedrivs några månader under sommarhalvåret. Det är då en intensiv och mycket aktiv arbetsperiod, som dessutom riskerar ytterligare belastas genom den ökande rovdjursförekomsten.

Begreppet överbetning kan över huvud taget inte användas i samband med svenskt fäbodbruk. Generellt är det tvärtom en påtaglig brist på betande djur i landet och det i en sådan grad att det också starkt hotar kulturlandskapets värden och den betesrelaterade biologiska mångfalden. Detta gäller inte minst fäbodbruket.

Det är viktigt att fäbodbrukets villkor och behov beaktas också vad gäller företags- och verksamhetsutveckling. Fäbodbruk innebär generellt ökade kostnader för byggnader, anläggningar och arbetsinsats. Ökade livsmedelshygieniska krav medför ytterligare investeringar på de fäbodar som har sådan verksamhet. Dessutom finns behov av restaurering av kulturlandskapet och inägomark på fäbodarna. Det finns också anledning att särskilt beakta villkoren för slätterängar i fäbodområdena.

Vi är från föreningens sida intresserade av att delta i en fortsatt och fördjupad diskussion kring de kommande villkoren och ersättningarna för fäbodbruket genom det nya landsbygdsprogrammet.

Sveriges Fäbodbrukare 060202

Kristian Olofsson, enligt uppdrag
070-683 62 36